

Niels Lyngsø: »Og igen, dette er IKKE et kønspolitisk statement, men vi går af og til i seng med andre mennesker, men vi gør det sammen. Vi kan godt finde på at nakke en eller anden mand eller kvinde og slæbe dem med hjem.«

Iben Mondrup: »Eller blive nakket. Vi har oplevet meget seksuelt påtrængende kvinder.«

FOTOS: LIZETTE KABRÉ

Interview. »Det er svært at have en seksuel præference, uden at den bliver gjort til ideologi,« siger forfatteren Niels Lyngsø. Han har ligesom sin hustru Iben Mondrup netop udgivet en bog om sex, skam og magt.

Det frække opstår, når man trodser skammen

AF JOHANNE MYGIND

Det er sjældent, at jeg bliver genert, når jeg skal lave et interview, men lige dette interview har ramt mig på min blufærdighed.

Jeg har læst både Niels Lyngsøs digtsamling *Fremmed under samme hud* og Iben Mondrups roman *Store Malene*, og begge værker har fyldt mig med billeder. Af kroppe, som stønner og sveder, af tunge nosser, glinsende kusser og kropsåbninger, som penetreres og udskiller sekreter, afføring

og urin. Billeder af et uhåndterligt begær, som er svært at forene med den pæne interviewsituation, hvor man skal få forfatterne til at fremlægge deres værk så reflekteret som muligt.

Iben Mondrup: »For mig har det seksuelle altid været et vigtigt tema, som jeg skildrer lige på og hårdt. Det seksuelle er et væsentligt aspekt af en relation, og hvis vi ikke får mulighed for at være med i det aspekt, så er der nogle sider af personerne, som læseren ikke får indblik i.«

Niels Lyngsø: »Der er en litterær berøringsangst over for det seksuelle. Vi har

masser af porno, og vi beskæftiger os med sex mange steder, men det forbliver på et underholdningsniveau. Det, som mangler, er blikket for de mørke sider og de uforståelige sider. Magtspillet, som ligger i den seksuelle relation, og som også er et symbol for det magtspil, som findes i alle relationer.«

Iben Mondrup: »Mine skrivelser har affødt, at jeg bliver tilbudt at skrive om »den kvindelige seksualitet« til antologier og debatindlæg. Det siger jeg som regel nej til, for som kvindelig forfatter, der skriver om sex, bliver jeg hurtigt kategoriseret som erotisk forfatter, og det vil jeg ikke være. Min første bog

blev kaldt *en erotisk kunstnerroman*, hvor jeg tænkte: O.k., men det er det bare ikke. Det er en roman.«

IBEN Mondrups roman *Store Malene* handler om kunstneren Justine, som er taget alene til Nuuk, hvor hun både møder det danske ægtepar Mette og Jesper og en række grønlandske mænd. Skildringerne af blodigt hvalkød og aggressiv analsex går hånd i hånd med en historie om mennesker, som trænger ind i hinanden uden nogensinde at komme hinanden rigtigt nær.

Helt anderledes er Niels Lyngsøs digtsam-

ling *Fremmed under samme hud*, som går i detaljer med det seksuelle møde. Den kan læses både forfra og bagfra, for den ene halvdel af bogen er set fra mandens synsvinkel, og den anden halvdel er set fra kvindens. Digterne er alligevel næsten ens, som en besyngelse af seksualiteten som et rum, hvor grænserne mellem de to køns erfaringer endelig ophæves.

– *Jeg blev meget blufærdig af at læse jeres bøger. Og kom til at tænke: Åh nej, nu skal jeg hen til de der erotiske forfattere, og det lyder, som om de er seksuelt besat af hinanden, og hvordan får jeg spurgt, om de er det?*

Latter...

Niels Lyngsø: »Ja, undskyldt at jeg griner, for jeg forstår det fuldstændig. De første par måneder, hvor jeg arbejdede på digtsamlingen, gav det et gib i mig, hver gang jeg skrev ordet pik. For hold da op, kan man det? Ordet *knepe*, kan man skrive det? Det var først, da jeg havde gennemarbejdet de her tekster meget grundigt, at ordene mistede deres virkning. Så sad jeg i stedet og spekulerede på, om vokalrimet nu fungerede. Men jeg vil egentlig gerne hylde de mennesker, som føler sig ramt på deres blufærdighed af min bog. Det gør de kun, fordi de selv har en seksualitet, og fordi, tror jeg, at min bog vækker en skamfølelse, som er svær at håndtere. Det seksuelle er forbundet med skam, ellers ville det heller ikke være så heftigt.«

– *Men samtidig læser jeg også din bog som en meget romantisk besyngelse af jeres kærlighed?*

Niels Lyngsø: »Det er jeg meget glad for, at du gjorde, for det er der ikke så mange andre, som har ytret sig om. Jeg ser også ømhed og kærlighed i de digte. Det er en skildring af en gensidig besættelse, som selvfølgelig har en vis baggrund i mit forhold til Iben.«

Iben Mondrup: »Forelskelsen bliver skildret som en lyserød sky, men forelskelse er jo også hæslig. I de første mange måder, hvor jeg kendte Niels, rendte jeg nærmest rundt med et dokument i lommen, hvor der stod: »Jeg kan også lide dig, Iben, jeg vil også altid have dig.« Skriv lige under her! Det er jo den trang, som man har.«

I modsætning til *Fremmed under samme hud* er det en meget kuldslået og ensom seksualitet, som skildres i *Store Malene*.

Iben Mondrup: »*Store Malene* handler om brug. Om menneskers trang til at bruge hinanden. At penetrere hinanden. At trænge ind i hinanden med kameraet, med ord og med kønnet. At bare tage, fordi de har et umætteligt behov for at fylde på sig. Jeg har selv haft en meget stærk følelse af ensomhed, især i forhold til min meget voldsomme og aggressive seksualitet. Det er ikke tilfældigt, at det er mig, som har nedlagt Niels. Taget på ham. Befølt hans muskler og så nedlagt ham. Som et bytte. Så jeg skriver også på erfaringer af, hvilket våben seksualiteten kan være.«

– *Hvordan var det at blive nedlagt?*

Niels Lyngsø: »Det var en ny oplevelse. Indtil jeg mødte Iben, var jeg den, der nedlagde, så jeg blev ret pikeret og duperet.«

Iben Mondrup: »Var du ligefrem perpleks?«

Niels Lyngsø: »Ja, men på en god måde. Det var nyt for mig at skulle spille den rolle, men det var også en kilde til stor nydelse.«

– *Hvad er så beruselsen i forførelsen?*

Iben Mondrup: »Det er en triumf. At man har rørt ved et andet menneske. Det behøver ikke at føre til penetration. Det er bare følelsen af, at nu har jeg dig. Nu tryllebindes du. Af mig. Jeg er opvokset på Grønland i en fangerkultur. Og når fangerne kommer hjem med et godt bytte, så bliver de fejret. Det er den samme følelse!«

Niels Lyngsø: »Noget af nydelsen for den, der bliver nedlagt og »objektgjort«, er så til gengæld, at når man er et objekt, så er ens subjekt skjult. Så inde bag det objekt, som bliver udnyttet på det groveste af en seksuelt aggressiv kvinde, kan jeg være lige, hvem jeg vil. Hun ser mig slet ikke. Hun bruger bare

min krop, mens jeg tænker mit. Det er også en måde at gemme sig på.«

Så er interviewet lige ved at ende i prostitutionsdebatten, men vi beslutter os til at lade den ligge.

Hverken journalist eller forfattere ønsker at gå ind i en debat, hvor skyttegravene efterhånden er så dybe, at det ikke længere er muligt at sige noget, uden at det misforstås. I det hele taget er det svært at sige noget om køn og seksualitet uden at blive stoppet ned i en kasse, som er for lille og for firkantet.

Niels Lyngsø: »Det er svært at have en seksuel præference, uden at det skal gøres til ideologi. Nu for eksempel hende standupkomikeren Sanne Søndergaard, som har vist kussehaar i Politiken. Jeg har det sådan, at jeg foretrækker behårede kusser, men derfra og så til at sige, at det skal alle have, der er altså langt. For lige pludselig får vi så nogle modsætninger mellem de frie kvinder med den naturlige kønsbehåring og så de skaldede kyllingefileter, som forsøger at leve op til pornindustriens idealer. Den slags modsætninger er alt for forsimplede.«

– *Men hvis man ikke diskuterer normen, så kan man jo ikke gøre op med den. Jeg har for eksempel ikke fået barberet mig under armene. Og jeg skammer mig næsten over det.*

Niels Lyngsø: »Det er vildt, at noget så uskyldigt som hår under armene kan blive genstand for skam, men det er måske ikke så mærkeligt, for skam er social kontrol. Vi skammer dem ud, som ikke følger normen. Men det frække opstår, når man trodser skammen. Når en mand, der ellers opfatter sig selv som moderne og fuld af respekt for kvinder, alligevel har lyst til at give en kvinde nogle klask bagi eller måske endnu mere skamfuldt, når en mand trodser forestillingen om at være potent og i stedet læner sig tilbage og lader sig bruge. I mine digte fik jeg behov for at benævne kønsdelene, og feminister har jo kritiseret ordet *skamlæber*. Og så overvejede jeg lidt, hvad jeg så skulle bruge. Kusselæber lød ikke godt, og kønslæber var så lægeagtigt, så jeg endte med at bruge *skamlæber* alligevel. Fordi skammen er vigtig. Den er uundværlig for det erotiske.«

– *Hvad består mandens skam i?*

Iben Mondrup: »Jeg har ladet mig fortælle, at der i SM-miljøet er et tydeligt hierarki, hvor de øverste er de mandlige sadister, og de laveste er de mandlige masochister. Det kan være skamfuldt for en mand at underkaste sig. Man kan høre det i udtrykket *en blød mand*. Hvem vil være det? Blød? Sådan en mand er jo ramt på sin potens.«

Iben Mondrup og Niels Lyngsø bor på

»Vi kigger på hinanden. Kan de fortælle det her? Uden at børnene bliver drillet i skolen? Uden at forfatterens sexliv pludselig skygger for de værker, som de egentlig burde tale om? Det kan de godt, bliver vi enige om, for den offentlige samtale trænger til nye billeder af kærlighedslivet.«

Vesterbro, men man kan ikke længere se, at det engang var bydelen, hvor menneskets mørkeste sider trivedes bedst.

I dag har middelklassen for længst indtaget kvarteret omkring Istedgade med lyshårede børn i Christiania-cykler og dyre butikker med boligindretning. Selv bor Iben Mondrup og Niels Lyngsø i en rummelig andelslejlighed, hvor der er plads til både delebørn og hjemmekontor, og har for længst fået papir på hinanden.

– *Kan man fange seksualiteten ind i ægteskabet og beholde den der?*

Niels Lyngsø: »For mig er der ingen sammenhæng mellem, at vi er gift, og at vi har et seksuelt forhold. Altså hvad skulle det betyde for vores sexliv, at vi har været på rådhuset?«

Iben Mondrup: »Jeg har endelig fået mit papir på ham.«

Niels Lyngsø: »Jeg er ked af at skuffe dig, men det papir er ikke en garanti.«

Iben Mondrup: »Nej, nej.«

Niels Lyngsø: »Altså ideen om, at man gennem ægteskabet kan besejle et seksuelt forhold, og så har vi det inden for rammerne, og så eksisterer det, til døden skiller os ad. Det er en illusion. Det ved vi godt. Men det er hippieforestillingen om den frie kærlighed og det åbne parforhold også.«

Iben Mondrup: »Altså jeg vil ikke have et frit forhold med Niels. Vi hører sammen! Men vi har samtidig indrettet os sådan, at vi kan gøre nogle ting sammen i et andet regi.«

Niels Lyngsø: »Og igen, dette er IKKE et kønspolitisk statement, men vi går af og til i seng med andre mennesker, men vi gør det sammen. Vi kan godt finde på at nakke en eller anden mand eller kvinde og slæbe dem med hjem.«

Iben Mondrup: »Eller blive nakket. Vi har oplevet meget seksuelt påtrængende kvinder.«

Vi kigger på hinanden. Kan de fortælle det her? Uden at børnene bliver drillet i skolen? Uden at forfatterens sexliv pludselig skygger for de værker, som de egentlig burde tale om? Det kan de godt, bliver vi enige om, for den offentlige samtale trænger til nye billeder af kærlighedslivet.

Niels Lyngsø: »Det er i ingenmandsland mellem skyttegravene, at jeg gerne vil leve også rent kunstnerisk. Jeg er hverken til det monogame ægteskab, hvor man har skærmydsler, men holder ud, eller til et frit forhold, hvor man bare knepper rundt. Vores bøger er et forsøg på at beskrive landet mellem positionerne. I håbet om at gøre det beboeligt for andre.«

Iben Mondrup: »Jeg læste engang en tekst i Brøndums Encyklopædi, skrevet af en prostitueret, hvor hun opregnede de ønsker, som mænd kom til hende for at få opfyldt. Den liste var så rørende. Det var sådan noget med, at kunden ville sidde med en elastik om livet, som var bundet til en gulerod, som han så havde i numsen.«

Niels Lyngsø: »I en times tid...«

Iben Mondrup: »Altså hvor harmløst er det? Men den lyst var for skamfyldt til, at han kunne få den opfyldt i sit ægteskab.«

– *Der er vel også grænser for, hvor mange situationer og rum man kan tåle at se hinanden i, når man også skal have en hverdag til at fungere med madpakker og syge børn?*

Iben Mondrup: »Man kan tåle at se og opleve den anden i mange flere rum, end man egentlig tror. Niels og jeg har set hinanden i alle mulige situationer. Og nogle gange er vi nærmest lidt flove, når vi vågner op. Så fniser vi, for det var da lidt vildt det der. Og så er det fint nok. Det er simpelthen blevet min erfaring, at der ikke er grænser for, hvilke rum man kan se den anden i, hvis kærligheden samtidig er til stede.«

Iben Mondrup: Store Malene. 159 sider.

Vejl. pris 250 kr. Gyldendal.

Niels Lyngsø: Fremmed under samme hud – Versioner. 69 + 69 sider.

Vejl. pris 200 kr. Gyldendal.